

Nr.3, september 2015

Læge Jens Nielsens (Dr. Jazz's) etablering af klinik i Solrød

Se annonce inde i bladet:

Foredrag i Aktivitetscentret med Mogens H. Nielsen og Emmy Reitoft om tiden i KZ lejre og hvordan det har påvirket deres liv.

Resume: En god udflugt, "Malergården og Anneberg," side 15

E

FOREDRAG

Tirsdag d. 27. oktober 2015, kl. 19.00, i Aktivitetscentrets store sal, er der foredrag af KZ fange Mogens Henrik Nielsen og Emmy Reitoft, leder af Bernadottegården gennem 15 år. I pausen er der kaffe og småkager.

Mogens Henrik Nielsen:

I 1944 var jeg 17 år og gik i gymnasiet på Sorø Akademi. Sommerferien tilbragte jeg i Ulfborg i Vestjylland hos mine forældre, som boede der, og en af de sidste feriedage fik jeg – sammen med fem kammerater – en ide, som fik stor betydning for mit senere liv. Tyskerne havde her et autoværksted, hvor de fik repareret deres biler.” Hvis vi brænder dette værksted ned, kan det være vores bidrag til at forkorte krigen”, tænkte vi. Samme aften satte vi seks kammerater ild til værkstedet. Det var en vellykket sabotageaktion, men uheldigvis fik Gestapo opsporet, hvem der havde gjort det. Vi blev alle arresteret. Dette var indledningen til min rejse til Frøslev og Neuengamme. Jeg vil fortælle, hvad der skete med mig og mine kammerater, og hvordan det siden har påvirket mit liv. På godt og ondt!!!

Emmy Reitoft:

Jeg har arbejdet på Bernadottegården i 20 år, heraf de 15 som leder. Da jeg blev ansat, var der ca. 30 tidligere modstandsfolk, kz-fanger, krigssejlere og enker. Dette tal er stille og roligt gået nedad, da gruppen er en ”uddøende race”. Der kommer ikke flere af denne gruppe. Jeg vil fortælle lidt om mit arbejde, blandt andet hvorfor disse mennesker havde behov for at komme på Bernadottegården. Jeg vil også fortælle om, hvordan gruppen påvirkede livet på Bernadottegården, både for ansatte og beboere. Hvis tiden tillader det, vil jeg også gerne fortælle nogle livshistorier om nogle enkelte af de beboere, der har boet på Bernadottegården i den tid jeg har arbejdet der.

En kendt mand i Solrød

Forord

Sidste år i september var jeg til jazzaften i Jersie Forsamlingshus hvor en del af de gamle jazz-entusiaster havde sat hinanden stævne for igen at opleve en glad jazzaften lige som i "de gode gamle dage".

Min kone og jeg havde sat nogle gode venner stævne til noget af Johnnis gode mad og underholdning bagefter.

Dr. Jazz, alias Jens Nielsen var, efter maden, oppe at fortælle og så blev der ellers spillet.

Men jeg benyttede lejligheden til at få en snak med Jens Nielsen og vi aftalte at mødes. Og under disse møder, har jeg fået lov til at offentliggøre lidt om Jens' liv her i Solrød.

Det er altid Jens man taler om og ikke uden grund.

Men man skal ikke tage fejl, for Jens' kone Grethe har altid været med, lige fra begyndelsen hvor de mødtes som ganske unge i Aalborg og hele vejen frem til i dag.

Sammen er de et rigtigt godt team!

Bo G. Olsson

Praksisstart i 1961

Af Jens Nielsen, læge.

Hvordan begyndte man at praktisere som læge i 1961?

Huset fandt vi i 1959, da jeg var reservelæge i Marinen efter 2 år som distriktslæge i Nordøstgrønland.

En ven af os, kaptajn N.O. Jensen, der var den tidligere telegrafbestyrer på vejrstationen Kap Tobin, der lå ca. 8 km. uden for Scoresbysund, hvor vi boede på Grønland, havde købt en landejendom i Jersie "Engvangsgården", ved Tåstrupvejen.

Han mente, der kom en stor udvikling i området og kørte rundt sammen med sognefoged Peter Jensen for at finde et egnet hus til os.

Min kone og jeg kom fra Nordjylland og anede intet om Solrød og omegn.

Men så fandt Peter Jensen og N.O. Jensen den tidligere dyrlæges hus på Solrød Byvej nr. 5, det var velegnet mente de. Dyrlæge Georg Hasholt ville gerne sælge, da huset var for stort og ham og hans kone.

Jeg kom hjem på en weekendorlov, så huset og var interesseret. Min kone havde altid drømt om et stråtekt hus på landet, så da hun syntes om det, slog vi til. Hun havde ellers været i Aalborg sammen med drengene hos vore forældre. Men hun skulle lige se det, inden jeg turde tage bestemmelsen.

Der var jo også det med prisen.

Dyrlægen havde længe villet sælge sit hus.

Prisen var 75.000 kr. En rimelig pris, men han forlangte 30.000 som udbetaling. I 1960 var der få, som kunne skaffe det kontant.

Imidlertid var vi så "heldige", at Gladsaxe kommune havde trukket skat af min løn, da vi var i Grønland. Det mente min far ikke, de havde ret til, så han havde sendt sagen til "Landsskatteretten". Der fik vi så i 1960 besked fra, at han havde vundet sagen. Vi fik 29.500 kr. tilbagebetalt.

Sagen var klar, vi købte huset.

Dyrlægeparret fik lov til at bo et halvt år indtil de havde bygget deres nye, mere moderne og mindre hus på den anden side af Byvejen. Så vi kunne flytte ind, fra vores 2½ værelses lejlighed i Bagsværd i 1960.

Jeg fik efter marinetjenesten et job på en fødeafdeling og gynækologisk afdeling på Glostrup Amtssygehus i et år. Derefter fik jeg en chance for at fortsætte der, men valgte at gå i almen praksis.

I Grønland havde jeg fundet ud af, at jeg gerne ville fortsætte mit job som læge for mine egne patienter og familier, med alle deres problemer og ikke med de samme problemer med skiftende patienter.

Men hvordan åbnede man en praksis dengang?

Der var ikke noget skema at gå efter.

Vi begyndte med at finde ud af, om der var plads til en konsultation m.m.

Vi havde en stor stue, som vi delte op med en dobbelt væg lavet af to bløde masonitplader med en dør i midten. Der skulle så laves venteværelse i den forreste del og konsultation i den inderste. Adgang til venteværelse direkte fra entréen og privat adgang til konsultation fra stuen.

Knud Jensen, VVS-smeden i Havdrup, lagde en vandrørsledning bagom huset ind i konsultationsstuen, så jeg fik en håndvask.

Et gammelt bogskab med glasdøre, fra Nibe, blev malet hvidt og lavet til instrumentskab.

Fra N.C. Nielsen købte jeg et ”gynækologisk” undersøgelsesleje for 400 kr. Det var nedsat, fordi det var brunt og moden på det tidspunkt var sort. Ingen praktiserende læge ville have brunt. Sort kostede 2000 kr. Det gamle brune til 400 kr. havde jeg til jeg holdt op.

Anskaffelserne dengang var især aluminiumsæsker, injektionssprøjter, kanyler og rensedmidler til samme i store mængder.

Da havde man ikke engangsremedier. Man måtte have en sterilisationsovn, som var en bageovn samt diverse kogekar.

Men hvordan starter man en helt ny lægepraksis?

Jeg kunne ikke rigtigt finde ud af, hvordan man skulle begynde.

Så inden jeg annoncerede i avisen, kørte jeg op til doktor Steen Gottlieb i Karlslunde, han ville blive min nærmeste kollega.

Han modtog mig i sit bibliotek ved siden af sin konsultationsstue sammen med sin kone ”Mulle” hendes kælenavn for Muriel. De var ualmindeligt søde og ønskede, jeg skulle begynde, så de blev aflastede. Jeg fik et glas sherry, kan jeg huske.

Den næste, jeg besøgte, var doktor Hartington i en stor villa i Havdrup. Venlig om end lidt afknappet.

Han mente, jeg burde flytte ned til stranden. Længere væk fra ham, følte jeg.

Jeg fortalte, at jeg tilfældigvis havde et hus i landsbyen. Samt at en dr.

Johansen havde ”knækket halsen” ved en klinik ved stranden, hvor han kun havde fået få patienter og derfor var stoppet. Johansen havde i øvrigt tilbudt mig sin villa, da han ville flytte til Nibe.

Så svarede Hartington straks: ”Jeg synes, De skal flytte til stranden”!

Mit næste besøg var i Lille Skensved, hvor jeg kom (efter telefonisk aftale). Han virkede afslappet og troede ikke, det ville påvirke hans egen praksis, så han syntes, det var en god ide at jeg ville nedsætte mig i Solrød.

Tune var næsten en forstad til Roskilde. Men en del af borgerne her, tog op til lægen Søren Leisner og fruene Kirsten, som var et elsket lægeægtepar.

Søren havde mindreværdskomplekser absolut uden grund. Jeg tror, han var betaget af teoretikerne. Han var absolut en praktisk kliniker, der også brugte sin sunde fornuft. De syntes begge, at jeg skulle begynde.

Så tog jeg Køge Bugt-lægerne, som jeg også skulle arbejde med. Jeg startede med Svend Åge Jespersen og hans kone Rita ved Hundige Strand. Han var en Christian den 4. type. Renæssancestøbning med fuldsæk. Kunne spille piano og synge og var fremtrædende medlem af frimurerlogen, overlæge i hæren et eller andet sted. Selskabsmenneske i den grad.

Greve Strand havde en meget sofistikeret læge Karsten Rubow med en klassisk smuk kone Hanne. De havde opbygget et smukt hus og en god klinik. De syntes også, jeg skulle begynde en praksis i Solrød. Senere fortalte Hanne desværre, at Karsten var blevet jaloux på mig... selvom hun fortalte mig det under en dans, var det desværre ikke derfor, men fordi nogle af hans privatpatienter havde skiftet over til mig.

Jeg startede så med at sætte en annonce i "Heden" en lokalavis, der kom fra Havdrup.

Den første patient, der ringede på døren, var en mand, der ville have aflivet en kat.

Jeg fortalte, som sandt var, at dyrlæge havde jeg kun været på Grønland, men havde ingen autorisation herhjemme. Den nye dyrlæge boede længere oppe i landsbyen (hvor der nu er privatskole).

Det gik lidt træt med patienter, men vi overlevede.

Min kone var tandlægeassistent i Tåstrup og jeg fik jobs som lærer i socialmedicin på Den Sociale Højskole i København (jeg skrev i den anledning kompendium til elevernes brug, om socialmedicin og et om medicinudvalg). Endvidere underviste jeg instruktører i Røde Kors og Arbejdssamaritter... endelig skete der det, at Kay H-Clausen, som var overlæge på lungeklinikkerne på Roskilde og Køge Sygehuse, var blevet syg og skulle indlægges. Han fandt ud af, at jeg havde været vikar hos en af landets kendteste lungespecialister, Karsten Isager i Aalborg samt haft med tuberkuloseundersøgelser at gøre i Grønland. Så han overtalte mig til at vikariere for ham

(og det var jo en ganske pæn løn).

Men alligevel var der rigelig med tid til at vente på nye patienter.

En dag ringede telefonen. Det var en lidt bøs stemme, der sagde: ”Ja det er amtslæge Frode Friis! Jeg har erfaret, at De har nedsat Dem i Solrød, det har jeg ikke fået noget at vide om før nu! Jeg synes, De skulle byde mig på kaffe en dag! Og jeg tager min kone med!”

Det er klart. Vi var lidt beklemte og dækkede op i den gamle havestue. Parret kom, søde og rare. Hvad jeg ikke vidste var, at Amtslægen skulle have haft besked om min nedsættelse før alle andre. Men det hele var o.k. Hans motto var nok nærmest: ”Lad os snakke os til rette”! ...Ikke for intet hed han blandt læger ”Frode Fredegod”. Han blev senere en af mine gode venner i amtets læge-team.

Endelig skulle man skynde sig at melde sig til den lokale SYGEKASSE som praktiserende. Efter diverse attester med eksamensbeviser og tidligere arbejde som læge, blev man så antaget som ”sygekasselæge”.

Nytilflytterne kunne så vælge mig som deres faste ”læge”. Hvis de henvendte sig til mig, var behandlingen gratis, også hvis jeg skønnede, at de burde til en specialist eller på sygehuset.

Betalingen dengang skete nemlig fra vores lokale ”Havdrup-Solrød Sygekasse”, hvis egentlige leder var kassereren Henning (kaldet Fløjte-Henning), der også var regnskabsfører for det lokale mejeri. Dygtig og fornuftig.

Hvordan forholdene var belyses vist bedst af historien om, da Henning fandt ud af, at der var noget, der hed en regnemaskine. Han ansøgte sygekassen om penge til sådan en. Det blev ham nægtet, så han købte en selv.

Det vigtigste var, at regnskabet blev gjort så godt som muligt.

Han var også i besiddelse af sund fornuft. Jeg kunne overtale ham til at en patient fik tilskud til ophold på et rekonvalescent-hjem. Fordi han hurtigt kunne regne ud i hovedet, at det var billigere end et hospitalsophold.

Men nysgerrig var han.

Henning og jeg havde det fint med hinanden.

Han var klar over, at jeg ikke ville snyde ham. Til gengæld gjorde han mig nogle år i december måned opmærksom på, at jeg skulle sørge for at holde et par dage fri, da jeg ellers ikke kunne få udbetalt mine feriepenge. Så jeg har åbenbart ikke brugt for mange feriedage.

Befolkningen her i Solrød var både Grethe og jeg glade for.

Da jeg startede praksis, blev jeg ringet op af en hr. Erik Normann Sørensen, som lige var blevet tandlæge. På grund af familiær tilknytning til området havde han påtænkt sig at starte en tandklinik. Han var nu bange for, at Grethe ville åbne en tilsvarende klinik, når jeg nu allerede var startet. Grethe beroligede ham og sagde, at det ikke blev lige med det samme, men at det var muligt. Det var næsten den omvendte verden, at han måtte ringe til en, der ikke havde klinik. Vi blev meget gode venner. Grethe åbnede så et par år senere, med hans velsignelse, fordi han havde nok at lave. Men som sagt var befolkningen søde.

Der var gamle proprietærer fra Hedeboegnens "Guldalder". Der var velhavere, der havde bygget store sommerhuse. Der var mellemklassefolk, der havde købt grund og byggede huse selv. Studerede mennesker, professorer, 3 tidligere overborgmestre, skuespillere, musikere osv. osv. Rige og fattige. En dejlig blandet praksis med søde mennesker.

På det tidspunkt var patienterne inddelt i gruppe A og B.

Gruppe A behøvede ikke at tage penge med til lægen. Sygekassen dækkede alt. Gruppe B var de patienter, som tjente mest. De skulle selv betale en del af honoraret til lægen. Til gengæld kunne gruppe B medlemmer gå til hvilken læge de ville. Ja, gå fra den ene til den anden samme dag. Der var ingen tidsaftaler.

Gruppe A patienterne var "knyttet" til én læge, som de skulle konsultere først, inden han skrev henvisning til sygehus eller speciallæge, som patienten så også kunne konsultere uden at få regning.

Gruppe B medlemmerne kunne gå direkte til en førende specialist. De skulle bare betale det hele i første række. De kunne så senere få en del refunderet.

Gruppe A patienternes læge påtog sig at behandle disse patienter, fordi sygekasserne betalte et vist årligt beløb, som kunne sikre lægens årlige udgifter.

HVIS patienten så kom, fik lægen vistnok 3,75 kr. pr. gang... det var altså hans indtægt, som skulle dække udgifterne ved at holde en klinik kørende. MEN, hvis han skyllede øre, eller udførte andre rent lægelige indgreb, fik han et tillæg! Ikke store beløb, men alligevel.

Den flittige læge, der gjorde så meget som muligt selv, tjente altså mere end de andre. Man kunne ikke nøjes med at skrive recepter ud. Systemet var "opfundet" af doktor Saabye fra Kr. Saaby i vores kreds.

Roskilde Amts Lægekreds.

Han havde været kredsen en meget dygtig og fornuftig formand i nogle år.

Jeg fik senere en del med ham at gøre og vi var særdeles gode venner. Han blev senere vores æresmedlem.

Her i Solrød, hvor der var store sommerhusområder, måtte man ofte ud til patienter, der var fastboende andre steder og var medlem af en fremmed sygekasse.

Det var så en lidt højere takst (måske det dobbelte af 3,75 pr. konsultation). Den regning skulle sendes til patientens sygekasse.

Der blev også dengang talt meget om "sort arbejde". Som læge i et sommerhusområde troede folk, at sommerhusgæsters besøg hos lægen var lig med "sort arbejde".

Jeg fortalte altid, at det kun var muligt, hvis der f.eks. kom en udenlandsk turist i min konsultation og han ikke var medlem af nogen form for forsikring. Jeg har aldrig været ude for tilfældet.

I begyndelsen var der ikke noget der hed vagtlæger. Man var læge for "sine" patienter stort set hele døgnet.

Man havde konsultationstiden! Patienterne kunne komme uanmeldt fra kl. 9-11 (på papiret). Timen fra 8-9 var helliget telefonkonsultationer. Folk kom ofte før kl. 9. den lokale bus stoppede udenfor døren, selvom der ikke var noget stoppested. Der var nemlig altid mange, der "lige skulle til lægen". Akutte tilfælde kunne komme hele døgnet.

Onsdag var konsultationstiden flyttet til kl. 16 til 18 af hensyn til dem, der var på arbejde om dagen. Venteværelset var dog oftest fyldt af hjemmegående hustruer, der strikkede og udvekslede rygter.

Klokken kunne, om onsdagen, godt blive hen ad 20-21 om aftenen, inden venteværelset var tømt.

På de andre dage havde man så en række besøg om eftermiddagen (om onsdagen måtte man tage dem først på dagen).

Der kunne være mange. Men det havde jeg ikke noget imod, da jeg så lærte, hvordan patienterne boede.

Mine patienter var "opdraget" til at ringe og fortælle, hvad der var i vejen. Der var sjældent noget krav om, at jeg skulle komme. Ofte kunne vi snakke om situationen. Jeg kunne give et foreløbigt svar, men sluttede altid af med: "Hvis det ikke er bedre inden en halv-hel time, så lov mig at ringe igen"! I

visse tilfælde sagde jeg: ”Jeg må hellere komme og se på det”!, selvom de ikke havde bedt mig om at komme.

(Det sidste har jeg fra en senere vagtlæge, der var duperet over hvor ”velopdragne” mine patienter var).

Jeg har ofte undret mig over, at lægerne ikke kører mere ud til patienterne. Man får ofte et fingerpeg om en eller anden situation i familien, som kan være guld værd, når man skal stille diagnosen.

Jeg har også altid hævdet, at den tid et besøg tager, ofte ikke er længere end det tager at 1) tale sig fra et besøg, og 2) den tid, det tager at berolige sig selv om, at ”det nok ikke var noget”?

Hvis vi skulle et eller andet sted hen, kørte min kone og jeg forbi telefoncentralen, hvor jeg stak hovedet ind og fortalte f.eks., at vi skulle til fødselsdag hos min kusine i aften. Telefonistinden spurgte måske: ”Er det hende i Hvidovre? Og har hun det sædvanlige nummer”? Hvis det var...så var de klar til at stille evt. opringninger over til os. Vi meldte så fra, når vi var hjemme igen.

Man kan godt sige, at man som familielæge var på vagt 24 timer i døgnet. Også på alle helligdage. Men det føltes ikke så belastende, som man skulle tro.

Da vi praktiserende læger i Tune, Greve, Karlslunde og mig i Solrød endeligt en dag satte os sammen og lavede en fælles weekendvagtordning, gik det ud på, at vi skiftedes til at tage en lørdag - søndagsvagt. Da begyndte jeg at føle en form for indre stress. Men det var faktisk kun dagene før, jeg skulle have en weekendvagt. Så snart den begyndte, så gik det jo lige ud ad landevejen.

Pauser af forskellige længder.

Pludseligt begyndte telefonen at ringe og der kom et par besøg, som man så afviklede. Selvfølgelig var der besøg, der krævede hurtig udrykning.

Det var dengang ikke almindeligt, at patienterne selv tilkaldte ambulance.

Først ringede man til lægen. Jeg har været ude for, at jeg inden jeg kørte, ringede til ambulancen med det samme, da jeg i telefonen skønnede, at det ville blive nødvendigt. Der mindes jeg i øvrigt ikke, at jeg har taget fejl. Ellers kunne man ofte planlægge en rute med f.eks. 4 besøg. Afstandene kunne godt være på omkring 10 – 15 km. Det var virkelig en ”landpraksis”.

Men de patienter, der var ”tilskrevet” mig, fik jeg efterhånden et dejligt, venskabeligt, ja, næsten familiært forhold til. Jeg deltog i deres problemer, også hvor der var andre end helbredsmæssige. Jeg kendte deres familieforhold. De kendte mine. Ofte sluttede både besøg og konsultation med: ”Hils Grethe, Søren, Morten og Mette”!

Min kone var oftest deres tandlæge. Der var sket det, at i det lange løb var det ikke særlig ”smart” at have konsultation i huset. Vi var så heldige, at den grund, vi havde købt med huset omfattede 2 parceller. Der var plads til at bygge et hus ved siden af vores ”dyrlægebolig”.

I 1963 gik vi i gang med at undersøge mulighederne. Vi fik en arkitekt fra kommunen, Kudsk, til at undersøge muligheder og en evt. tegning til en klinikbygning, der kunne rumme (måske): To tandklinikker og én lægeklinik med venteværelse og toilet.

Han designede den, så den i værste fald kunne adskilles fra vores hus som et selvstændigt beboelseshus.

Da de lokale håndværkere var i gang, spurgte jeg murermesteren, om ikke det ville være en god ide med kælderrum? Det var ikke noget, der var almindeligt dengang i området. Men han regnede ud, at ved at spare på opfyldning og i stedet have udgifter til bygning af kælder... kunne det gøre for få tusinde kroner. Så vi slog til og fik kældre under klinikken, som vi senere har været glade for.

Jeg flyttede over i klinikken og Grethe fik (efter behørig samtale med omtalte tandlæge Erik Normann Sørensen ved stranden) indrettet tandklinik. Jeg kan ikke huske, om hun startede med én eller to ”stole”?

For mig var det nu et spørgsmål, om jeg ikke burde have en sygeplejerske til hjælp. Jeg var så heldig, at der var flyttet et ægtepar til Solrød Strand. Han var pilot i SAS, hun var sygeplejerske. De var mine patienter. Jeg tror nok, jeg overtalte hende til at være sygeplejerske hos mig, da hun ventede sin første datter. Jeg husker, jeg havde besvær med at finde deres hjem, men fødslen gik meget fint.

Jeg tror nu ikke, vi talte om jobs den gang... men Tove Havmøller blev senere min første, dejlige sygeplejerske.

Takket være, at jeg tidligt fik hjælp fra en professionel sygeplejerske, har vel nok været den egentlige grund til, at jeg ALTID har været glad for mit arbejde.

På et eller andet tidspunkt rejstes der en form for krav: Man skulle kunne tage et nummer i venteværelset og så gå, indtil det nummer ”trækkes ud”. Mange ”B-patienter” (betalende) troede, at det ikke var møntet på dem. Der var Tove kort og koncis: ”De må tage et nummer. De kommer ikke til før andre! Er De selvbetalende? Så har vi bare større problemer med at få vores betaling”.

Desværre fik Tove og Percy senere en datter, der var meget syg. Hun måtte sige sin stilling op, til min store sorg.

Til gengæld fandt jeg en patient, der lige havde født sin første søn.

Birgith Grubb Jensen. Hun var også sygeplejerske og gift med en radioingeniør, som var i færd med at danne et internationalt firma.

Tove anbefalede hende og jeg sprang til, hvad jeg aldrig har fortrudt.

Efterhånden havde aviserne skrevet en del om, at de stakkels patienter måtte sidde i timevis i venteværelserne for at komme til hos deres læger. Jeg var lidt skeptisk, men vi indførte derfor tidsbestilling, hvilket medførte en masse opringninger. Jeg syntes det var synd at anvende en uddannet sygeplejerske til det. Derfor var næste trin, at vi også fik en såkaldt sekretær. Også der var jeg heldig, da jeg fik Anita Kofoed. Hun kunne så modtage tidsbestillinger og lave regnskab og andre kontoragtige ting. Sygeplejersken Birgith og jeg indrettede os i hvert sit rum. Jeg tog mig af den øjeblikkelige patient, hvor hun så tog eventuelle akutte patienter eller børneundersøgelser og indsprøjtninger. Når jeg ”skiftede” patient, kunne jeg så gå lige ind i hendes værelse og se på de, som hun havde udvalgt til

mig. Oftest var det f.eks. en børneundersøgelse, hvor hun havde målt og vejet barnet og diskuteret forskellige ting med moderen. (Birgith havde blandt andet en uddannelse fra et børnehospital). Jeg lyttede så på lunger og hjerte m.m.

Med hensyn til børnebehandling opdagede jeg, at jeg havde været dobbeltheldig, da jeg fandt ud af at en gammel kittel ikke var renere end den skjorte som jeg skiftede hver dag. Så meget tidligt gik jeg over til at modtage patienterne uden at tage kittel på. De var meget tilfredse (sagde de) og børnene blev ikke bange.

Efter at vi var gået over til tidsbestilling, beregnede vi et kvarter pr. patient. Ofte kunne det tage lidt længere tid, men jeg sad aldrig og kiggede på uret. Patienten skulle være færdig. Til gengæld var der da også en del, som højst tog 10 minutter. Patienterne var da glade for, at man havde tid... og ingen klagede over, at jeg af og til var lidt forsinket. Som en patient en dag sagde, da jeg beklagede, at jeg var forsinket et kvarters tid: "Jamen det er ok! En dag er det måske mig, der har behov for at snakke med dig i længere tid"!

I det hele taget havde vi måske mere menneskelig kontakt med vores patienter, end man har tid til i dag.

Vi havde stort set samme antal faste patienter som de har i dag. Vi kørte mere ud til hjemmene. Vagtordningen passede vi selv. Vi havde ikke de samme hjælpemidler som nu. Patienterne blev den største del af ens tid. Hvis jeg havde en uhelbredelig cancerpatient liggende hjemme den sidste tid, kunne jeg da sædvanligvis ikke gå i seng om aftenen, før jeg havde været på besøg for evt. at give en smertestillende indsprøjtning. Man kunne da ikke lade en patient køre videre til skadestuen med et hundebid i ansigtet. Det kunne man da selv ordne lige så godt og til patientens beroligelse og glæde (og uden ventetid)!

Men vi var ikke presset af den kolossale administration og vanskeliggjorte kontakter med hospitalerne. Vi havde ikke så meget kontorarbejde. Man kendte også personligt alle hospitalslægerne, da vi ofte mødtes i den lokale lægekredsforening.

Da vi praktiserende læger ved et møde blev kritiseret for at indlægge patienter akut uden egentlig akut sygdom, forsvarede vi os med, at patienten ellers ville komme til at vente en uge.

Resultatet af mødet blev, at vi på en indlæggelse kunne skrive hvor mange dage, patienten kunne tåle at ligge hjemme. Det sparede en del ”akutte” indlæggelser.

Et andet godt eksempel på samarbejdet var også, at vi inden en patients indlæggelse fik foretaget en del undersøgelser ambulant, som hospitalet så fik svarene på ved indlæggelsen.

Hospitalet havde nu heller ikke så mange specialafdelinger.

På Køge Sygehus var der en medicinsk og en kirurgisk afdeling. En røntgenafdeling var der også. Der var da også narkoselæger, men jeg er ikke sikker på, om de var knyttet til kirurgisk afdeling i begyndelsen.

Der var således ingen fødeafdeling.

Man fødte som regel i sit hjem med assistance af den jordemoder, man havde konsulteret privat. Endvidere også med hjælp fra sin praktiserende læge. Så jeg har haft adskillige hjemmefødsler og var da glad for, at jeg har været et helt år på Glostrups fødeafdeling for vanskelige fødsler.

Køge og Roskilde Sygehuse var ikke populære for deres fødsler.

Jeg kunne godt lide at blive kaldt ud til en fødsel. Min kone sagde altid, at hun kunne høre på mig, når jeg blev kaldt ud om natten, om det var til en fødsel eller i øvrigt også et reelt akut tilfælde. Så nynnede jeg (vel nok fordi jeg syntes, det var o.k.). hun påstod også, at jeg var vrissen og sur, hvis jeg havde på fornemmelse af, at det var noget banalt, som kunne vente til næste dag. Ja hun påstod endda, at jeg af og til rev pyjamassen af i det tilfælde, at knapperne af og til røg med..

Ja, jeg holdt af hjemmefødsler. Den fødende kone var helten i sit eget hjem. Hun blev puslet om af alle. Når barnet var født, var hun helten, der havde vundet sin sejr og blev yderligere feteret. På en fødeafdeling var der mange i samme situation, men måtte måske vente på grund af andre i samme situation. Hun kunne aldrig blive dagens midtpunkt.

En af de mere spændende fødsler, jeg var ude for, var ved Solrød Strand, hvor en kone, der var moder til 2 ret store piger. Hun var nu blevet gravid igen og hun og manden ønskede sig en søn.

Der var intet, der hed scannere, men jeg havde lært af en gammel jordemoder, at hjertelyden hos drengefostre lød mere distinkt end hos pigefostre, så jeg havde i sjov sagt, at nu kom sønnen.

Imidlertid skulle Grethe og jeg til møde i etnografisk forening på Nationalmuseet. Jordemoderen, fru Munch fra Køge, var ankommet til familien. Vi aftalte, at hun skulle ringe til Nationalmuseet, hvis det hele gik i gang.

Midt under vores møde kom der en kustode, der havde telefonvagt, ind og råbte: ”Hun føder”! Alle grinede. Grethe og jeg kørte direkte til fødestedet.

Da vi ankom sagde fru Munck: ”Doktor, det er en underkropsstilling”! Nå! Det er måske lidt besværligt. Til gengæld får man lov til som læge at være den der ”føder”. Man stikker sin højre hånd ind i livmoderen samtidig med at følge med udvendigt med venstre. Så finder man det ene og derefter det andet ben og fører dem ned i livmoderens udgang. Forsigtigt forsøger man at føre armene ned langs kroppen. Pas på at naglebenene ikke knækker. Så trækker man stille og roligt mens kroppen med ben og arme hviler på min højre underarm. Man finder ungens mund og stikker sin langemand ind i gabet. Det hele foregår, hvor man intet kan se af, hvad man foretager. Det er en fornemmelsessag. Ungen begynder straks at sutte på langemanden. Inden den er født!

Da er det, at man får tårer i øjnene og inderst inde siger en stor tak fordi man fik lov til at opleve det!

Nå, videre... man lister nu hele hovedet ud gennem livmoderåbningen. Det kan være svært... så gelinde! Gelinde!

Ungen begynder at skribe! Sønnen er født!

Man føler, man har valgt det bedste job i verden!

Jeg må nok gå let hen over resten af aftenen eller natten. Faderen havde åbnet en flaske meget kostbar Cognac, som vi absolut måtte smage på i dagens anledning. Jeg måtte ringe til min kone midt om natten for at blive fragtet hjem.

Fortsættes i næste nummer...

Af Else Haugaard-Hansen

En god udflugt

i et for mange ukendt område, var der mange, der udtrykte, da Lokalhistorisk Forening den 13. juni havde udflugt til Odsherred. Vejret var, som det var på det tidspunkt, vi fik byger og vi fik sol. Vi hørte om livet i det spændende kunstnerhjem ”Malergården”, hvor familien Swane levede i rigtig mange år. Vi fik rundvisning og gik rundt i den stor have og det skønne område med udsigt over Lammefjorden. Så nød vi turen langs kysten til Anneberg, Hempels Glassamling, som også ligger med en utrolig skøn udsigt. Her spiste vi en skøn frokost i restauranten, inden vi kunne gå rundt og kigge på museet eller de skønne omgivelser.

Solrød Lokalhistoriske Forening

c/o Jørgen Christiansen

Østre Grænsevej 20

2680 Solrød Strand

Solrød Lokalhistoriske Forenings hjemmeside: www.solfofo.dk

Solrød kommune Lokalarkivs hjemmeside: www.solrødarkiv.dk

Solrød Lokalhistoriske Arkiv

56 18 19 55

Solrød Aktivitets- og Frivilligcenter, Solrød Center 85,

2680 Solrød Strand. Åbningstid foreløbig torsdag kl. 16-18

Bestyrelse:

Formand	Jørgen Christiansen	56 14 66 74
Næstformand	Bo Olsson	29 84 28 60
Sekretær	Else Haugaard-Hansen	56 16 84 11
Kasserer	Lis Hansen	56 16 93 77
Best. Medlem	Kirsten Kurland	21 42 36 53

Arkæologiske gruppe	Kjeld Ejdorf	40 76 22 04
---------------------	--------------	-------------

(Kontakt til Museum Sydøstdanmark)

Årskontingent:

100 kr. for enkeltpersoner

125 for husstand, forening eller organisation

Betaling af kontingent med girokort +01 509-9978

ved netbank, eller kontakt foreningens kasserer:

Lis Hansen, telf. 56 16 93 77

E-Mail adresser fra medlemmerne til bestyrelsen

Foreningen udgiver hvert år 4 blade, hvor vi bringer forskellige oplysninger.

Hvis der er ekstra besked mellem to blade, så ville det være dejligt med jeres e-mail adresse, så vi fremover kan bruge den, når det er nødvendigt.

Send venligst jeres adresse til: Jørgen Christiansen: joergenc@gmail.com

Redaktion

Bo Olsson

Eftertryk tilladt forudsat tydelig kildeangivelse

Tryk af medlemsblad: Grafisk Rådgivning APS

Antal tryk: 300, ISSN: 1397 – 6397